

Επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις

Δημοσιογραφικές διαρροές των τελευταίων εβδομάδων φέρουν τις ΗΠΑ και τη Σαουδική Αραβία να επανακαθορίζουν τις σχέσεις τους, μιας και ο ισχυρός άνδρας της χώρας, πρίγκιπας Μοχάμαντ Μπιν Σαλμάν, έχει αναπτύξει επωφελείς διαύλους επικοινωνίας με Μόσχα, Πεκίνο και Τεχεράνη. Λέγεται, μάλιστα, ότι στο νέο πλαίσιο συνεννόησης Ουάσιγκτον - Ριάντ θα περιληφθεί και η πλήρης εξομάλυνση των διπλωματικών σχέσεων ανάμεσα στο Ισραήλ και τη Σαουδική Αραβία – γεγονός που αναμφίβολα θα αλλάξει δραστικά τον περιφερειακό συσχετισμό δυνάμεων. Ωστόσο, το Ριάντ φέρεται να θέτει ως προϋπόθεση την υιοθέτηση ουσιαστικών υποχωρήσεων εκ μέρους του Ισραήλ, με στόχο τη σύσταση ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ.

Μέχρι στιγμής, τίποτα δεν επιβεβαιώνεται ή διαψεύδεται επίσημα. Πολλές, όμως, είναι οι ενδείξεις που προδίδουν ότι κάτι σημαντικό εξυφαίνεται στις περιφερει-

**News
analysis**

ΤΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ ΧΑΡΙΤΟΥ

ακές ισορροπίες μεταξύ Ισραήλ, Παλαιστινίων, Σαουδαράβων και διακυβέρνησης Μπάιντεν, που επιθυμεί να αποδείξει ότι διατηρεί τον πρώτο λόγο στα μεσανατολικά δρώμενα.

Οι δίπθεν αυθόρμητες κινήσεις καλής θέλησης μεταξύ Ουάσιγκτον και Τεχεράνης των προηγούμενων ημερών (αμοιβαία απελευθέρωση κρατουμένων και απεμπλοκή ιρανικών κεφαλαίων) καταδεικνύουν ξεκάθαρα την αποφασιστικότητα του Λευκού Οίκου να παρακάμψει επιδεικτικά τις «αντιιρανικές ισραηλινές εμμονές», όπως τουλάχιστον δείχνει να τις εκλαμβάνει.

ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ - ΡΙΑΝΤ. Η σκιά της δολοφονίας Κασόγκι φάνηκε να ξεκάσθηκε με την επίσκεψη Μπάιντεν στη Σαουδική Αραβία

τον περσινό Ιούλιο. Μάλιστα, στη δημόσια «απολογία» του αμερικανού προέδρου σε άρθρο του που δημοσίευσε τότε η «Washington Post» εξηγούνταν τα αυτονόητα: οι ΗΠΑ δεν έχουν την πολυτέλεια να απομακρύνουν παραδοσιακούς εταίρους σε καιρούς ψυχροπολεμικούς, με φόντο την Ουκρανία και τη Νοτιοανατολική Ασία.

Ωστόσο, ο καθησυχαστικός απόηχος της συνάντησης του Τζο Μπάιντεν με τον Μοχάμαντ Μπιν Σαλμάν δεν κράτησε πολύ. Λίγους μήνες αργότερα, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ θορυβήθηκε από την εξομάλυνση των σχέσεων Ριάντ - Τεχεράνης με τη διαμεσολάβηση της Κίνας αναγκάζοντας τον Αντονι Μπλίνκεν να προβαίνει σε πυροσβεστικές κινήσεις σε Ριάντ και Πεκίνο.

Το Ριάντ αποτίμησε ορθά την αμερικανική ανησυχία και τώρα πια δείχνει ξεκάθαρα ότι δεν αρκείται στον παλιό του συγκαταβατικό ρόλο.

Ο Μπιν Σαλμάν απαιτεί εγγυήσεις διασφάλισης της πολιτικής του μακροβιότητας, φροντίζοντας

1. ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΗΠΑ ΚΑΙ ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/08/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/08/2023

Σελίδα: 41

τους ΗΠΑ και Σαουδική Αραβία

να δηλώνει ότι πέρασε η εποχή που η χώρα του ήταν «σύμμαχος παντός καιρού».

Ετσι, οι ΗΠΑ φέρονται να συζητούν με σοβαρότητα την απαίτηση της Σαουδικής Αραβίας να αποκτήσει αμερικανική τεχνολογία για να αναπτύξει ένα δικό της «ειρηνικό πυρηνικό πρόγραμμα», που θα χρησιμεύσει ως αντίποδας του «ύποπτου» πυρηνικού προγράμματος του Ιράν, ως επίσης και την αναβάθμιση του σαουδαραβικού οπλοστασίου. Σε πολιτικό επίπεδο, δεν είναι διόλου περίεργο να απαιτεί το Ριάντ από τις ΗΠΑ να ασκήσουν πιέσεις στο Ισραήλ, προκειμένου να προβεί σε γενναίες υποχωρήσεις έναντι των Παλαιστίνων.

Ο Οίκος των Σαούδ δεν έχει κανέναν λόγο να απεκδυθεί του ρόλου του θεματοφύλακα του Ισλάμ, δεδομένου μάλιστα ότι ήδη από το 2002 πρότεινε το δικό του σχέδιο επίλυσης, που υιοθετήθηκε από τον Αραβικό Σύνδεσμο, και η επίκλησή του επαναλαμβάνεται κατά το δοκούν και σε τακτά διαστήματα.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ. Οι Ισραηλινοί από την πλευρά τους προβληματίζονται κατά πόσο τελικά θα άξιζε να επισμοποιήσουν τις ήδη υπάρχουσες παρασκηνιακές τους σχέσεις με το Ριάντ. Από τη μια, αυτή η εξέλιξη θα έσπαγε επιτέλους τον πάγο με τη διακυβέρνηση Μπάιντεν. Από την άλλη, δεν καθισχύζει κανέναν στο Ισραήλ η πιθανότητα να καταστεί (και) η Σαουδική Αραβία (πέραν του Ιράν), άλλη μία πυρηνική (έστω «ειρηνική») δύναμη στην περιοχή.

Μη θέλοντας να εκφράσει έντονες αντιρρήσεις ως προς το λεπτό αυτό θέμα, το Ισραήλ ανταπατεί να διατηρήσει την ποιοτική του υπεροπλία, σε περίπτωση αμερικανικής ενίσχυσης του σαουδαραβικού οπλοστασίου, ζητώντας περαιτέρω αναβάθμιση των εξοπλισμών του.

Παράλληλα, επανέφερε την ιδέα κατασκευής ενός δικτύου αγωγών και σιδηροδρόμων για τη μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου από τον Κόλπο προς τη Μεσόγειο. Αυτή η ιδέα, όμως, προκαλεί την αντίδραση της Αιγύπτου, που ανη-

συχέι μήπως υποβαθμιστεί η Διώρυγα του Σουέζ. Εάν πληγούν οι σχέσεις Ισραήλ - Αιγύπτου, πέραν του ότι οι Ισραηλινοί θα πάψουν να βασίζονται στην αιγυπτιακή διπλωματία οποτεδήποτε θα φλέγεται η Γάζα, οι αμοιβαίες αλληλεξαρτήσεις στον ενεργειακό τομέα θα τεθούν εν αμφιβόλω, με συνέπειες ανεξέλεγκτες. Σε αντίθεση με το γενικότερο συγκρουσιακό σκηνικό, η Ιορδανία φαίνεται να διασφάλισε τον προνομιακό της ρόλο στο καθεστώς των Προσκυνημάτων της Ιερουσαλήμ και δεν ανησυχεί για τυχόν ρόλο του Ριάντ στο Παλαιστινιακό. Δεν είναι τυχαίο ότι το περασμένο Σάββατο (12/8) διαπιστεύθηκε στη Ραμάλα ο σαουδάραβας πρεσβευτής στο Αμμάν. Ωστόσο, στη διαπίστευσή του δηλώνει «κατά τόπον αρμόδιος και για την Ιερουσαλήμ» – μία φράση που το Ισραήλ αποφεύγει ακόμα να σχολιάσει.

Ο δρ Γαβριήλ Χαρίτος διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Ελλάδας - Ισραήλ - Κύπρου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και είναι ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ** και του Ισραηλινού Ινστιτούτου Μπεν-Γκουριόν